

Förslag till beslut
30.11.2023

TEM/17693/2023

**Statsrådets beslut om undantag från krav som gäller organiseringsansvar för
arbetskraftsservice inom ett sysselsättningsområde som utgörs av Hangö stad, Ingå kommun
och Raseborgs stad**

Ansökan

Om kommuner ansöker om ett sådant undantagstillstånd som avses i 4 § i lagen om införande av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vissa lagar som har samband med den (383/2023, nedan *införandelagen*) ska de lämna in en ansökan om undantagstillstånd till arbets- och näringsministeriet senast den 31 oktober 2023. Kommunerna ska också lämna in en plan för ordnande av arbetskraftsservice.

Den 30 oktober 2023 lämnade Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad till arbets- och näringsministeriet in en sådan ansökan om undantag från krav som gäller organiseringsansvar som avses i 4 § i införandelagen. Samtidigt lämnade de in ett avtal om ett gemensamt organ för organisering av arbetskraftsservicen och en plan för ordnande av arbetskraftsservicen. Ansökan om undantagstillstånd och de övriga handlingar som kommunerna lämnade in grundar sig på beslut av Hangö stadsfullmäktige den 24 oktober 2023, Raseborgs stadsfullmäktige den 16 oktober 2023 och Ingå kommunfullmäktige den 9 oktober 2023.

Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad lämnade in sina ansökningar om undantagstillstånd och sina planer för ordnande av servicen inom den tidsfrist som anges i lagen. Arbets- och näringsministeriet har behandlat ansökan och föreslår att statsrådet beslutar följande.

BESLUT

Med stöd av 4 § i lagen om införande av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vissa lagar som har samband med den ger statsrådet sysselsättningsområdet Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad tillstånd att ordna arbetskraftsservice.

Ansvaret att ordna arbetskraftsservice och uppgifterna inom det ansvaret övergår till sysselsättningsområdet i enlighet med införandelagen.

Motivering

I 12 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023, nedan *organiseringslagen*), finns bestämmelser om villkoren för organiseringsansvaret för arbetskraftsservicen. Enligt den paragrafen ska en kommun där arbetskraften är mindre än 20 000 personer bilda ett samarbetsområde (*sysselsättningsområde*) för att ordna servicen tillsammans med en eller flera andra kommuner så att arbetskraften sammanlagt i de kommuner som ingår i sysselsättningsområdet uppgår till minst 20 000 personer totalt. Sysselsättningsområdet ska utgöra ett geografiskt sammanhängande och i arbetsmarknads- och pendlingshänseende funktionellt område.

Det sammanlagda arbetskraftsunderlaget i Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad är 18 660 personer enligt de senaste fastställda uppgifterna, som gäller 2021. Kommunerna utgör ett geografiskt sammanhängande område där i genomsnitt 75 procent av den arbetande befolkningen pendlar inom området. Arbetsplatssufficiensen varierar från 100 procent i Hangö, som är områdets västligaste kommun, till 55 procent i Ingå, som hör till Helsingfors pendlingsområde. Tillsammans kan kommunerna ändå anses utgöra ett område som är tillräckligt funktionellt i arbetsmarknads- och pendlingshänseende, med hänsyn till det som anförs nedan om avstånd, skärgård och tillgodoseendet av språkliga rättigheter. Kommunerna har ansökt om undantag från kravet på ett arbetskraftsunderlag på 20 000 personer med stöd av 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten i införandelagen.

Enligt 4 § 1 mom. får statsrådet med avvikelse från 12 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ge ett sysselsättningsområde tillstånd att ordna arbetskraftsservice om arbetskraftsunderlaget understiger 20 000 personer. Undantag får göras om minst ett av villkoren i 1–5 punkten uppfylls. Enligt 1 punkten får undantag göras om det på grund av skärgård eller långa avstånd inte på något annat sätt är ändamålsenligt att bilda en sådan funktionell helhet som krävs för att ordna arbetskraftsservice. Enligt 2 punkten får undantag göras om det behövs för att trygga de finsk- eller svenskspråkiga invånarnas språkliga rättigheter.

Kommunerna motiverar sin ansökan om undantagstillstånd med att Raseborg är en stor kommun med flera stadscentrum och skärgård, där avståndet från gräns till gräns är över 100 km. Hangö är Finlands sydligaste stad. Den har sammanlagt 130 km strandlinje och 90 holmar och skär. Ingå är en skärgårdskommun med 400 öar och mycket potential att växa.

Enligt 2 § i statsrådets förordning om skärgårdskommuner och de skärgårdsdelar i andra kommuner på vilka bestämmelserna om skärgårdskommuner tillämpas (1089/2016) tillämpas bestämmelserna om skärgårdskommuner på öar i Ingå och Raseborg. På två av sysselsättningsområdets tre kommuner tillämpas därmed lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981).

Enligt ansökan ligger områdets närmaste arbets- och näringsbyrå för tillfället i Lojo. För en person som bor i Hangö centrum innebär det här en resa på 84 km eller över en timme med bil. Personer som bor utanför tätbebyggelse kan inte ta sig till arbets- och näringsbyrån utan egen bil, eftersom det i många fall är väldigt långt till närmaste hållplats för kollektivtrafik eller kollektivtrafik saknas helt. Restiden och biljettpriserna kan också vara oskäligen långa. Det kan vara omöjligt att åka till byrån och tillbaka hem samma dag. I sin ansökan ger kommunerna exempel på restider och priser i kollektivtrafiken.

Alla tre kommuner som ansöker om undantagstillstånd är tvåspråkiga och i kommunerna behövs service på både finska och svenska. Enligt ansökan är 54 procent av invånarna i området svenskspråkiga. För att kunna trygga en svenskspråkig service behöver man förstå och ha goda kunskaper i det språk som minoriteten i landet talar. Enligt ansökan har en tvåspråkig verksamhet redan byggts upp i sysselsättningsförsöket Hangö-Raseborg och den ger en god grund för fortsatt arbete. I ansökan uppskattas det att hälften av det kommande kundunderlaget behöver service på svenska. Enligt ansökan krävs ett medvetet och långsiktigt arbete för att trygga servicen i ett tvåspråkigt område. I området finns grundläggande utbildning, utbildning på andra stadiet och högskoleutbildning på båda de inhemska

språken, vilket bygger en grund för en levande tvåspråkighet. Utbildningen skapar även förutsättningar för att servicen på både svenska och finska ska kunna upprätthållas.

Enligt 4 § 2 mom. i införandelagen förutsätter undantag dessutom att de kommuner som utgör ett sysselsättningsområde anvisar tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser för att ordna arbetskraftsservice och att inte servicenivån i området eller i ett annat sysselsättningsområde försämras avsevärt till följd av undantaget.

Tillsammans med sin ansökan lämnade kommunerna in en plan för ordnande av arbetskraftsservice till arbets- och näringsministeriet. Enligt planen ska sysselsättningsområdets huvudsakliga verksamhetsställe finnas i Karis. Dessutom ska verksamhetsställena i Hangö och Ingå ge kundbetjäning också utan tidsbokning och verksamhetsstället i Ekenäs med tidsbokning. För tillfället finns områdets närmaste arbets- och näringsbyrå i Lojo. Verksamhetsställets antal och lägen som beskrivs i planen gör det möjligt att förbättra servicenivån jämfört med nuläget.

Arbets- och näringsministeriet beräknar att kalkylmässigt 27–28 årsverken överförs från statens personal till Hangö, Ingå och Raseborgs sysselsättningsområde. I den plan för ordnandet som kommunerna lämnade in uppskattas sysselsättningsområdets personalbehov utifrån antalet kunder, de planerade verksamhetsställena och servicebehovet vara cirka 40 årsverken. Enligt ansökan innebär det här en insats som är cirka 20 procent större än det kalkylmässiga antalet och visar att kommunerna är engagerade och vill satsa på god service i regionen.

Statsrådet anser att kommunerna i sin ansökan har utrett att det på grund av skärgård och långa avstånd inte är ändamålsenligt att bilda en sådan funktionell helhet som krävs för att ordna arbetskraftsservice på något annat sätt än genom att Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad bildar ett sysselsättningsområde, också med hänsyn till ansöknings aspekter som gäller tryggheten av de språkliga rättigheterna. Statsrådet anser också att kommunerna utifrån sin plan för ordnandet kommer att anvisa tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser för att ordna arbetskraftsservice och att servicenivån i det aktuella området eller i ett annat sysselsättningsområde inte försämras avsevärt till följd av det undantag som kommunerna beviljas.

I 13 § i organiseringslagen finns bestämmelser om samarbete mellan kommuner för att fullfölja organiseringsansvaret. Enligt 1 mom. ska de kommuner som bildar ett sysselsättningsområde avtala om hur arbetskraftsservicen och de uppgifter som har samband med den ska organiseras baserat på lagstadgat samarbete enligt kommunallagen (410/2015). I praktiken innebär det här antingen ett gemensamt organ eller en samkommun.

I ett avtal som lämnades in till arbets- och näringsministeriet den 30 oktober 2023 har de kommuner som ansöker om undantagstillstånd avtalat om att inrätta ett gemensamt organ för organisationen av arbetskraftsservicen i sitt område. Raseborgs stad är ansvarig kommun. Kommunerna har därmed avtalat om fullföljandet av organiseringsansvaret i den form som föreskrivs i 13 § i organiseringslagen.

Med hänvisning till det som anförs ovan anser statsrådet att de villkor för beviljande av undantagstillstånd som anges i 4 § i införandelagen är

uppfyllda och att det som helhet betraktat är ändamålsenligt att bevilja undantagstillstånd för ett sysselsättningsområde som utgörs av Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad.

Samråd

Ärendet avgjordes utifrån ansökan utan samråd med de berörda.

Delgivning

Beslutet delges Hangö stad, Ingå kommun och Raseborgs stad som vanlig delgivning. Beslutet anses ha kommit till dessa kommuners kännedom på brevets ankomstdag.

Ändringssökande

Detta beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Besväransvisning medföljer som bilaga.

Beslutet får verkställas trots besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Tillämpade bestämmelser

Lag om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), 12 och 13 §
Lag om införande av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vissa lagar som har samband med den (383/2023), 3 och 4 §
Förvaltningslag (434/2003), 34 § 2 mom. 5 k, 58 och 59 §
Lag om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), 19 §
Lag om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), 8 § och 122 § 3 mom. 1 k

Mer information

Regeringssekreterare Meri Pensamo , telefon 0295 047 226 och e-post fornamn.efternamn@gov.fi, ger mer information.

Arto Satonen
Arbetsminister

Meri Pensamo
Regeringssekreterare

BILAGA

Besväransvisning till högsta förvaltningsdomstolen

DISTRIBUTION

Hangö stad
Ingå kommun
Raseborgs stad

FÖR KÄNNEDOM

ANM/arbetsministerns specialmedarbetare Svahn

ANM/AKO

FM/KAO

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas
utvecklings- och förvaltningscenter